

Parkinson & Medicatie

Anoek Forkink
Verpleegkundig specialist Neurologie

www.skbwinterswijk.nl

Inhoud

- Soorten medicijnen
- Belang van op tijd innemen van medicijnen
- Relatie met voeding

Starten met medicatie

- Starten wanneer symptomen dagelijks functioneren beïnvloeden.
- Behandeling is niet gericht op het genezen, stoppen of remmen van de ziekte
- Verlichting van motorische symptomen
- Individueel behandelplan
- Verschillende soorten medicatie

Soorten medicatie

Soorten medicijnen - Levodopa

- Levodopa Carbidopa – Sinemet
- Levodopa Benserazide – Madopar
- Levodopa wordt omgezet in de hersenen tot dopamine
- Vullen het tekort aan dopamine aan
- Regulier werkend, vertraagd werkend, snel werkend

Soorten medicijnen – Dopamine agonist

- Pramipexol (Sifrol)
- Ropinirol (ReQuip)
- Rotigotine (Neupro) = pleister
- Boots en de werking na van dopamine
- Langwerkende medicamenten

Soorten medicijnen – COMT remmers

- Catechol –O-methyltransferase remmers
- Entecapon (Comtan)
- Levodopa/carbidopa/entecapon (Stalevo/ Corbilta)
- Remt de afbraak van Levodopa
- Verlengt de werking van Levodopa

Soorten medicijnen - Amantadine

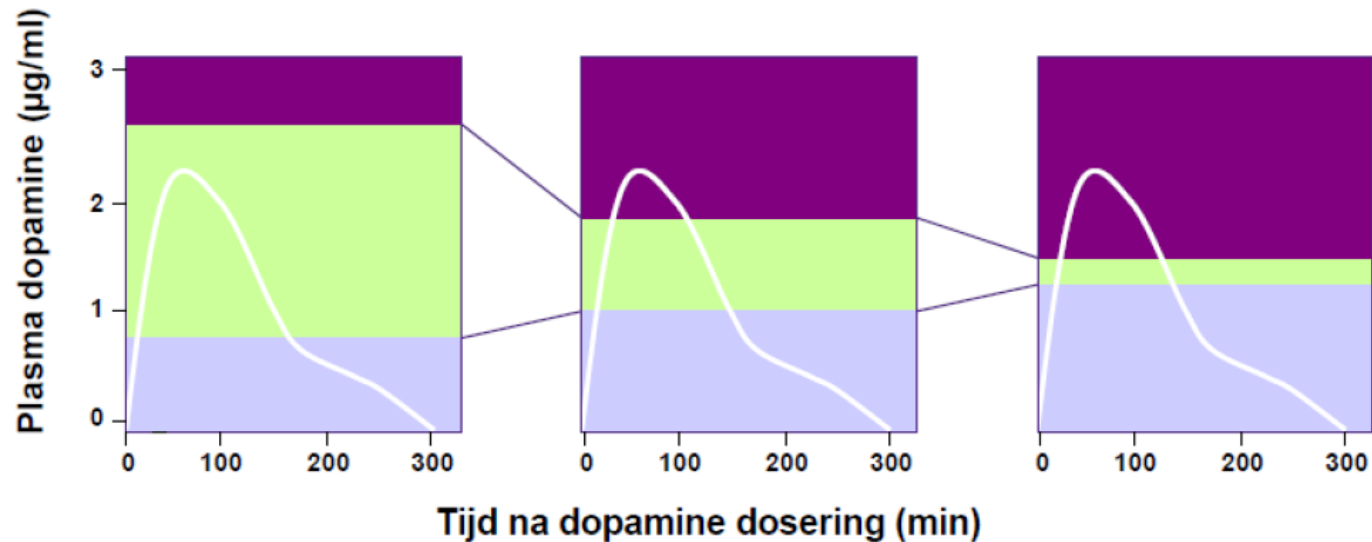
- Amantadine (Symmetrel)
- Versterkt de werking van dopamine door indirect remmend effect op bepaalde receptoren

Soorten medicijnen – Mao-B-remmers

- Monoamine-Oxidase remmers
- Safinamide (Xadago) – eigen bijdrage
- Rasagiline (Azilect)
- Selegiline (Eldepryl)
- Kan zorgen dat dopamine minder snel wordt afgebroken

Belang van tijdig innemen

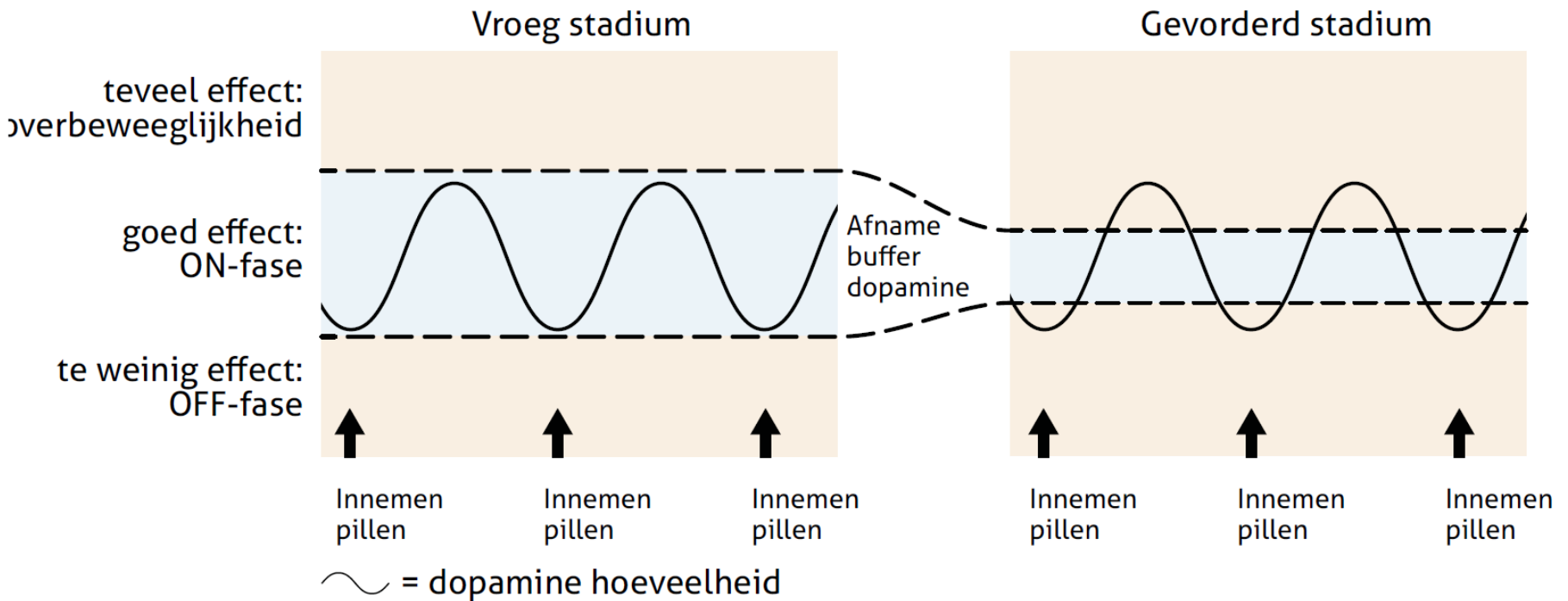
Schommelingen in medicatie-effect

Dyskinesieën **Goede ("on") response** **Slechte ("off") response**

Belang van tijdig innemen

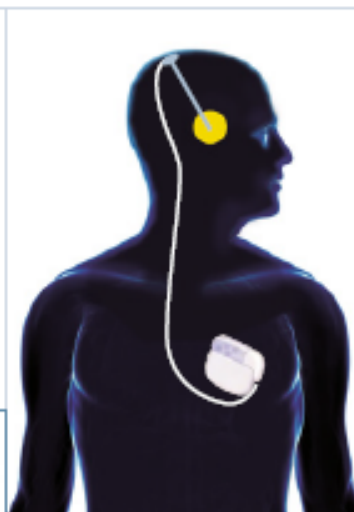
Relatie medicatie - voeding

- Levodopa via maag -> dunne darm -> bloed
- Verstoring van opname in het bloed door:
 - Gelijktijdig gebruik levodopa en eiwitten, opname in bloed kan belemmerd worden
 - Te volle maag, levodopa blijft te lang in de maag en wordt daar afgebroken
 - Obstipatie, waardoor maaglediging vertraagd is

Advies rondom medicatie

- Therapietrouw zijn met inname
- Levodopa niet met eiwitrijke producten innemen
- Levodopa half uur voor of 1 uur na de maaltijd innemen
- Medicatie met voldoende water innemen
- Zorgen voor goede stoelgang

Standaard therapie	Geavanceerde therapie		
Combinatietherapie tabletten	Apomorfine pomp	Duodopa pomp	DBS
<ul style="list-style-type: none"> • niet-continue medicatie toediening • combinaties van verschillende geneesmiddelen die u kunt slikken 	<ul style="list-style-type: none"> • CDS-therapie: Continue Dopaminerge Stimulatie • toediening medicatie met een naaldje net onder de huid via pomp • combinatietherapie apomorfine pomp + pillen/pleister • stofnaam: apomorfine (dopamine agonist) 	<ul style="list-style-type: none"> • CDS-therapie: Continue Dopaminerge Stimulatie • toediening medicatie met een sonde via de buikwand direct in de dunne darm via pomp • monotherapie • stofnaam: levodopa/ carbidopa 	<ul style="list-style-type: none"> • CDS-therapie: Continue Dopaminerge Stimulatie • toediening van elektrische pulsjes met elketroden direct in de hersenen en via een soort pacemaker • combinatietherapie DBS + tabletten/pleister
Pleister			
<ul style="list-style-type: none"> • continue medicatie toediening • toediening medicatie via pleister op de huid • eventueel in combinatie met tabletten • stofnaam: rotigotine 			

Bij vragen, neem contact
op met uw neuroloog,
verpleegkundig specialist
of huisarts